

REFERAT DE APROBARE

1. Titlul proiectului de act normativ:

Hotărâre privind aprobarea Metodologiei de desemnare de către Autoritatea Electorală Permanentă, prin tragere la sorți computerizată, a președinților birourilor electorale ale secțiilor de votare din țară și a locțiitorilor acestora

2. Motivul emiterii actului normativ

2.1. Descrierea situației actuale

Prevederile art. 15 alin. (2) – (4) din Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, cu modificările și completările ulterioare, stabilesc următoarele:

„(2) Președintele biroului electoral al secției de votare și locțiitorul acestuia sunt desemnați de către Autoritatea Electorală Permanentă, în ședință publică, anunțată cu 48 de ore înainte, prin tragere la sorți computerizată, organizată la nivel județean sau al municipiului București cu 15 zile înaintea datei alegerilor, pe funcții, dintre persoanele înscrise în corpul experților electorali, cu domiciliul sau reședința în județul respectiv, pe baza criteriului apropierii domiciliului sau reședinței de sediul secției de votare, precum și pe baza criteriului studiilor absolvite. Au prioritate absolvenții de studii universitare de licență în domeniul științelor juridice și apoi absolvenții de studii universitare de licență.

(3) În cazuri de forță majoră, înlocuirea președinților birourilor electorale ale secțiilor de votare sau a locțiitorilor acestora se realizează de Autoritatea Electorală Permanentă, prin tragere la sorți computerizată, dintre persoanele înscrise în corpul experților electorali, cu domiciliul sau reședința în județul respectiv, cu aplicarea corespunzătoare a alin. (2).

(4) Rezultatul tragerii la sorți se consemnează în procese-verbale semnate de reprezentanții Autorității Electorale Permanente și președinții birourilor electorale de circumscripție, care se aduc la cunoștință publică prin afișare pe site-ul Autorității Electorale Permanente, respectiv la sediile birourilor electorale de circumscripție și pe site-urile acestora, cu aplicarea corespunzătoare a art. 16 alin. (14).”

Totodată, potrivit art. 16 alin. (2) din aceeași lege, *„în situația în care numărul absolvenților de studii universitare de licență în domeniul științelor juridice sau în alte domenii dintr-o localitate este insuficient, prin excepție de la prevederile alin. (1) lit. f), în corpul experților electorali pot fi admise și persoane care au absolvit cel puțin învățământul general obligatoriu.”*

Potrivit art. 30 alin. (2) din Legea nr. 115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, desemnarea președinților birourilor electorale ale secțiilor de votare și a locțiitorilor acestora se efectuează potrivit Legii nr. 35/2008, cu modificările și completările ulterioare, act normativ care a fost abrogat potrivit art. 123 din Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, cu modificările și completările ulterioare.

Legea nr. 208/2015, cu modificările și completările ulterioare, nu a avut în vedere situația juridică a normelor de trimitere din cadrul Legii nr. 115/2015 către Legea nr. 35/2008, cu modificările și completările ulterioare.

În conformitate cu prevederile art. 16 alin. (1) și art. 50 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare, norma de trimitere este un procedeu care subliniază complementaritatea și conexiunea legislativă dintre două texte legale, utilizat de către legiuitor în scopul realizării economiei de mijloace.

De asemenea, potrivit considerentelor Deciziei Curții Constituționale nr. 82/1995 publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 58 din 19 martie 1996, *„Efectul dispoziției de trimitere constă în încorporarea ideală a prevederilor la care se face trimiterea în conținutul normei care face trimitere. Se produce astfel o împlinire a conținutului ideal al normei care face trimiterea la prescripțiile celui alt text. Dacă nu ar fi căutat economia de mijloace, legiuitorul ar fi încadrat, evident, acest text în forma scrisă a textului care face trimitere. Rezultă din aceasta ca textul aplicabil este în toate cazurile cel care face trimitere, iar nu cel de-al doilea, care poate să aibă nici o contingență cu materia reglementată în primul text. Astfel se explică de ce, de regula, abrogarea celui de-al doilea text nu are nici o influență asupra celui dintâi. Există și excepții de la aceasta regula. Ele se întâlnesc atunci când cel de-al doilea text are o legătură substanțială cu primul, iar nu una doar formală, ceea ce face ca abrogarea textului la care se trimite să influențeze aplicarea textului care face trimitere. Tot astfel, în cazul modificării celui de-al doilea text, în care, într-o buna tehnică legislativă, legiuitorul trebuie să precizeze dacă trimiterea va opera la forma modificată sau nu.”*

Pe de altă parte, dispozițiile art. 120 din Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, stabilesc că prevederile acestei legi privind Corpul experților electorali, secțiile de votare, Registrul electoral și listele electorale permanente se aplică în mod corespunzător alegerilor pentru autoritățile administrației publice locale.

Înțelesul prevederilor legale menționate poate fi determinat numai prin interpretarea gramaticală, logică, sistematică și teleologică a textului legal, fiind unanim acceptat că aplicarea legii implică identificarea normei incidente, analiza conținutului său și o necesară aplicare a acesteia la faptele juridice pe care le-a stabilit. În activitatea sa de interpretare și aplicare a legii, organul administrativ trebuie să realizeze un echilibru între spiritul și litera legii, între exigențele de redactare și scopul urmărit de legiuitor, fără a avea competența de a legifera sau judeca, prin substituirea autorităților competente în acest domeniu.

În acest context amintim și considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 102/2013, potrivit căreia *„... o normă juridică trebuie interpretată în sensul său pozitiv, generator de efecte juridice. De aceea, modalitățile juridice de interpretare a unei norme legale trebuie să aibă în vedere nu numai litera, ci și spiritul legii, astfel încât rezultatul aplicării practice a normei juridice să fie cât mai aproape de finalitatea urmărită de legiuitor....”*

Prin urmare, având în vedere faptul că aplicarea corespunzătoare la alegerile locale a prevederilor Legii nr. 208/2015, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la Corpul experților electorali ar fi lipsită de efectivitate în cazul în care acest Corp nu ar fi utilizat pentru desemnarea președinților birourilor electorale ale secțiilor de votare și a locuitorilor acestora, rezultă că la alegerile locale sunt aplicabile prevederile art. 15 alin. (2) – (4) din Legea nr. 208/2015, cu modificările și completările ulterioare, care stabilesc următoarele:

„(2) Președintele biroului electoral al secției de votare și locuitorul acestuia sunt desemnați de către Autoritatea Electorală Permanentă, în ședință publică, anunțată cu 48 de ore

înainte, prin tragere la sorți computerizată, organizată la nivel județean sau al municipiului București cu 15 zile înaintea datei alegerilor, pe funcții, dintre persoanele înscrise în corpul experților electorali, cu domiciliul sau reședința în județul respectiv, pe baza criteriului apropierii domiciliului sau reședinței de sediul secției de votare, precum și pe baza criteriului studiilor absolvite. Au prioritate absolvenții de studii universitare de licență în domeniul științelor juridice și apoi absolvenții de studii universitare de licență.

(3) În cazuri de forță majoră, înlocuirea președinților birourilor electorale ale secțiilor de votare sau a locțiitorilor acestora se realizează de Autoritatea Electorală Permanentă, prin tragere la sorți computerizată, dintre persoanele înscrise în corpul experților electorali, cu domiciliul sau reședința în județul respectiv, cu aplicarea corespunzătoare a alin. (2).

(4) Rezultatul tragerii la sorți se consemnează în procese-verbale semnate de reprezentanții Autorității Electorale Permanente și președinții birourilor electorale de circumscripție, care se aduc la cunoștință publică prin afișare pe site-ul Autorității Electorale Permanente, respectiv la sediile birourilor electorale de circumscripție și pe site-urile acestora, cu aplicarea corespunzătoare a art. 16 alin. (14).”

Mai arătăm că, în baza art. 126 alin. (1) din Legea nr. 115/2015, Guvernul a stabilit la art. 3 alin. (3) din Hotărârea nr. 54/2016 privind stabilirea măsurilor tehnice necesare bunei organizări și desfășurării a alegerilor locale din anul 2016, faptul că Autoritatea Electorală Permanentă asigură, conform legii, desemnarea președinților birourilor electorale ale secțiilor de votare și a locțiitorilor acestora.

2.2. Schimbări preconizate

Prezentul proiect de hotărâre urmărește reglementarea metodologiei de desemnare de către Autoritatea Electorală Permanentă, prin tragere la sorți computerizată, a președinților birourilor electorale ale secțiilor de votare din țară și a locțiitorilor acestora.

Tragerea la sorți a președinților birourilor electorale ale secțiilor de votare din țară și a locțiitorilor acestora, la alegerile locale și parlamentare, se realizează cu respectarea următoarelor condiții:

a) este organizată de Autoritatea Electorală Permanentă la nivelul fiecărui județ și la nivelul municipiului București;

b) se face în două etape, pe funcții în următoarea ordine: funcția de președinte al biroului electoral al secției de votare și apoi funcția de locțiitor al președintelui biroului electoral al secției de votare;

c) se face pe localități, respectiv pe circumscripții electorale în ordinea numerotării stabilite de către prefect conform art. 12 din Legea nr. 115/2015;

d) se face pe secții de votare, în ordinea numerotării stabilite de Autoritatea Electorală Permanentă, conform art. 20 alin. (4) și art. 120 din Legea nr. 208/2015, cu modificările și completările ulterioare;

e) se face pe baza criteriului apropierii domiciliului sau reședinței de sediul secției de votare; întrucât, potrivit art. 21 alin. (5) din Legea nr. 208/2015, cu modificările și completările ulterioare, coroborat cu art. 45 alin. (1) – (5) din aceeași lege, alegătorii sunt arondați la secțiile de votare pe baza apropierii de sediul secției de votare a domiciliului sau reședinței, după caz, arondarea experților electorali la secțiile de votare poate fi utilizată pentru a determina cu precizie

apropierea domiciliului sau reședinței acestora, după caz, de sediul secției de votare pentru care se organizează tragerea la sorți;

f) se face pe baza criteriului studiilor absolvite în următoarea ordine: absolvenții de studii universitare de licență în domeniul științelor juridice, apoi absolvenții de studii universitare de licență și apoi absolvenții învățământului general obligatoriu.

Astfel, tragerea la sorți pentru funcția de președinte al biroului electoral al secției de votare se organizează la nivelul fiecărui județ și al municipiului București, pentru fiecare localitate, respectiv sector, în ordinea numerotării acestora, după cum urmează:

a) Pasul 1: Se desemnează experții electorali juriști la secția de votare la care sunt arondați conform Registrului Electoral; dacă la aceeași secție de votare sunt înregistrați mai mulți experți electorali juriști se desemnează în mod aleatoriu unul dintre aceștia;

b) Pasul 2: Se desemnează experții electorali juriști la secția de votare care funcționează în aceeași sediu cu secția de votare la care sunt arondați conform Registrului Electoral; dacă la aceeași secție de votare sunt înregistrați mai mulți experți electorali juriști se desemnează în mod aleatoriu unul dintre aceștia;

c) Pasul 3: Se desemnează experți electorali juriști disponibili în cadrul unității administrativ-teritoriale sau al sectorului municipiului București, în funcție de apropierea de sediul secției de votare la care sunt arondați conform Registrului electoral;

d) Pasul 4: Se desemnează experții electorali cu studii superioare la secția de votare la care sunt arondați conform Registrului Electoral; dacă la aceeași secție de votare sunt arondați mai mulți experți electorali cu studii superioare se desemnează în mod aleatoriu unul dintre aceștia;

e) Pasul 5: Se desemnează experții electorali cu studii superioare la secția de votare care funcționează în același sediu cu secția de votare la care sunt arondați conform Registrului Electoral; dacă la aceeași secție de votare sunt arondați mai mulți experți electorali cu studii superioare se desemnează în mod aleatoriu unul dintre aceștia;

f) Pasul 6: Se desemnează experții electorali cu studii superioare disponibili în cadrul unității administrativ-teritoriale sau al sectorului municipiului București, în funcție de apropierea de sediul secției de votare la care sunt arondați conform Registrului electoral;

g) Pasul 7: Se desemnează experții electorali care au absolvit învățământul general obligatoriu la secția de votare la care sunt arondați conform Registrului Electoral; dacă la aceeași secție de votare sunt înregistrați mai mulți experți electorali care au absolvit învățământul general obligatoriu se desemnează în mod aleatoriu unul dintre aceștia;

h) Pasul 8: Se desemnează experții electorali care au absolvit învățământul general obligatoriu la secția de votare care funcționează în același sediu cu secția de votare la care sunt arondați conform Registrului Electoral; dacă la aceeași secție de votare sunt înregistrați mai mulți experți electorali care au absolvit învățământul general obligatoriu se desemnează în mod aleatoriu unul dintre aceștia;

i) Pasul 9: Se desemnează experții electorali care au absolvit învățământul general obligatoriu disponibili în cadrul unității administrativ-teritoriale sau al sectorului municipiului

București, în funcție de apropierea de sediul secției de votare la care sunt arondați conform Registrului electoral;

j) Pasul 10: În situația în care, după executarea pașilor 1-9, există localități cu locuri vacante de președinți ai birourilor electorale ale secțiilor de votare, ocuparea acestora se realizează prin desemnarea experților electorali disponibili în județ sau municipiul București, în funcție de apropierea de sediul secției de votare la care sunt arondați conform Registrului electoral, în următoarea ordine: experți electorali juriști, experți electorali cu studii superioare și experți electorali care au absolvit învățământul general obligatoriu.

De asemenea, se propune ca după ocuparea locurilor de președinte al biroului electoral al secției de votare, pentru ocuparea locurilor de locțiitor al președintelui biroului electoral al secției de votare se vor executa în mod corespunzător pașii prevăzuți la tragerea la sorți a președinților birourilor electorale ale secțiilor de votare.

Stabilirea distanței privind apropierea de sediul secției de votare la care este arondat un expert electoral, conform Registrului electoral, se va efectua pe baza coordonatelor GPS asociate sediilor secțiilor de votare.

Înlocuirea președinților birourilor electorale ale secțiilor de votare sau a locțiitorilor acestora, conform legii, se va efectua prin aplicarea în mod corespunzător a pașilor mai sus menționați.

Totodată se propune ca dispozițiile metodologiei să se aplice în mod corespunzător alegerilor locale parțiale.

3. Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

4. Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5. Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

6. Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

Este necesară consultarea Ministerului Afacerilor Interne.

7. Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ a fost făcut public pe site-ul Autorității Electorale Permanente, potrivit Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată.

8. Măsuri de implementare

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

Față de cele mai sus arătate, am elaborat *proiectul de hotărâre a Autorității Electorale Permanente privind aprobarea Metodologiei de desemnare de către Autoritatea Electorală Permanentă, prin tragere la sorți computerizată, a președinților birourilor electorale ale secțiilor de votare din țară și a locuitorilor acestora*, pe care îl propunem spre aprobare.